

Zmogla sem, odpustila sem

Zbudil me je trušč vhodnih vrat. Oče je prišel domov. Pogledala sem na stensko uro, ki jo je oblivala mesečina: pol štirih. Upam samo, da bosta hitro opravila, sem si mislila. Skozi zaprta vrata se je slišalo topotanje njegovih delovnih škornjev. Napoten je bil v dnevno sobo. »Ana,« je rekel z njegovim globokim glasom, polnim neodobravanja in napetosti. Oče je bil načeloma zelo vesel in nežen človek, ki je le redko povzdignil svoj glas. Ton, s katerim je nagovoril mamo, je lahko pomenil samo eno: spet je pila. Zavila sem z očmi, saj je bilo to že četrtič ta teden. Mama je bila najbrž že krepko v rožicah, saj mu je v odgovor samo nekaj zamomljala. Oče je globoko zavzdihnil, postal, nato pa se je spet zaslišalo topotanje, ki se je bližalo moji sobi. Vrata so se odprla in soba se je obarvala v rumenkasti svetlobi, ki je prihajala s hodnika. Globlje sem se pogreznila pod odejo. Naj me pusti na miru, sem po tiho prosila. Želja se mi je uresničila, vrata so se zaprla, njegovi koraki pa so se oddaljevali proti vhodnim vratom.

Pol ure sem se premetavala, a se me spanec ni usmili. Želela sem iti pogledat kako je z mamo, a me je misel na njeno trenutno stanje privezala ob posteljo. Mami ni bila vedno taka. Še vedno si lahko prikličem lepe spomine, ko smo šli poleti na morje. Ne, ta tujka, ki sedi v moji dnevni sobi, se je pojavila pred letom dni. Spomnim se, ko sva jo tistega oktobra z očetom obiskala v porodnišnici. Ženska, ki je ležala na postelji, ni imela toplega pogleda moje mami, ampak udrtih oči, ki jih nisem prepoznala. Izguba otroka jo je povsem zdrobila. Doma je zdržala dobra dva dni, potem pa sta jo obup in krivda premagala ter jo odpeljala do bifeja. Po tistem se njen kozarec ni več izpraznil.

Spet sem pogledala na uro: pet. Čas je bil, da se odpravim v šolo. Po hiši sem se premikala, kar se da tiho ter se dnevni sobi izogibala za vsako ceno. Obula sem si čevlje ter stopila v mrzlo jutro. Vesela sem bila, da sem hišo in njo pustila za seboj. Res sem jo sovražila. Sovražila sem, da me je poklicala le, ko sem ji morala prinesti še eno steklenico in da je po tistem za vse krivila naju z očetom. Prezirala sem jo, ko je zapita sedela v naslonjaču in buljila v prazno. Najbolj pa sem sovražila očeta, ki je bil vsemu temu priča in ni niti trenil. Za to mu do smrti ne bom oprostila. Ob semaforju, ki je kazal rdečo luč, sem si prisegla, da nikoli ne bom taka kot je ona.

Ljubljana je po mesecih zimske temačnosti spet oživila. Prijetna sapica me je pobožala po licih, na ulicah pa je kar migetalo ljudi. Vse izpite sem končala z odliko, vse tiste ure, ki sem jih preživela na bazenu, so se obrestovale, saj sem osvojila drugo mesto na državnem tekmovanju. Moj korak je postal še lahkotnejši ob misli, da sem zdaj dva tedna povsem svobodna in brez obveznosti. Telefon mi je zabrnal, na ekranu pa se je prikazalo sporočilo mojega očeta: »Kako gre faks?« Na hitro sem mu odpisala ter ga odmisllila. Ne bom mu pustila, da pokvari veselje, ki je brbotalo v meni. Telefon mi je spet zabrnal, a mi je tokrat pisala cimra: »A si dons frej?« Prsti so mi hitro zdrseli po tipkovnici, na ekranu pa se je izpisal moj odgovor: »Ja, zakaj?« Sporočilo, ki sem ga nato prejela, me je presenetilo: »Jure naja je povabu na after« Sabina je vedela, da sem odločna nasprotnica zabav in ker je moja običajno zavrnitev predvidevala, je sporočilu dodala še: »Jure je prašov, če boš ti tut tm«. V Tivoliju sem se usedla na klopco in pretehtala obe možnosti. Misel na vse pijane ljudi, ki bi me obkrožali na zabavi, se mi je gabila, ampak Jure ...

Gozd je travnik objemal z vseh strani. Nebo je bilo polno zvezd, ki so se v tistem trenutku zdele neverjetno blizu, saj so bile mestne luči daleč za nami. Pred hladom aprilske

noči nas je varoval ogenj, iskrice pa so poplesavale v temi. Zabava sploh ni bila tako slaba. Sprva sem se bala, da se bodo iz mene norčevali, ker sem odvrnila kozarec piva, a je dekle, ki mi ga je ponudilo, samo skomignilo in v moj prazen kozarec nalilo sok. Mirno vzdušje je bilo po mojem okusu, z majhno skupinico neznancev sem se hitro spoprijateljila. Kljub temu sem bila razočarana. Jure se še ni prikazal. Sabina mi je povedala, da je imel vajo z bandom in da se nam bo kmalu pridružil, a je bilo to pred dvema urama.

Na moji desni sem zaslišala šelestenje trave in kot da bi ga priklicala z mojimi misli, se je Jure pojavil pred menoj. V rokah je imel dva kozarčka, na obrazu pa najbolj butast nasmešek, kar sem ga videla. »Izvoli,« je rekla ter mi enega od kozarčkov dal v roke. Zvarek, ki ga je namešal, je imel vonj po nečem močnem, mene pa je stisnilo v trebuhu. Jure je videl, da se obotavljam, zato je dodal: »Če nočeš, ti ni treba.« Še malo sem opazovala tekočino v mojih rokah, nato sem se zavedala, da mu še nisem odgovorila. Če se ne bom sprostila, mi bo ta priložnost splavala po vodi. Če spijem samo malo, ne more škoditi, kajne? Naredila sem globok požirek, jedka tekočina me je zapekla po grlu. Ostrega okusa nisem pričakovala, zato se mi je zaletelo. Juretu se je nasmešek razpotegnil čez cel obraz, jaz pa sem se nakremžila nad priokusom, ki sem ga imela v ustih.

Pogovor z Juretom je bil zelo prijeten. Vsaj mislim da. Večino se ga sploh ne spomnim. Prav tako se ne spomnim, kako sem se znašla v Sabininem stanovanju. Moje otopele misli je prebudil zvok budilke, ki je neizprosno tulila na nočni omarici. Ura je bila enajst. Mukoma sem se skotalila s postelje in si skuhalo kavo. Prvi požirek je bil naravnost obupen, ker se mi je po ustih še vedno kotalil okus po alkoholu, a mi je vsaj pomagala priklicati dogodke včerajšnje noči: Jure mi je po mojem kratkem nastopu, s katerim nisem dokazala prav ničesar, prinesel še nekaj svojih skrivnostnih napojev. Po mojem tretjem kozarčku sem slab okus povsem odmisllila. Po petem sem se popolnoma sprostila, vsi pomisleki o mojih odločitvah so se razblinili, noč je postajala temnejša, Jure pa vse lepši.

O moj Bog, sem si misllila sama pri sebi. Ogromna skala sramu se mi je posedla na dno želodca. S čelom sem se naslonila na mrzel kuhinjski pult in nekaj časa tako obstala. Kako sem lahko tako neumna, sem si misllila. Zven telefona me je povrnil v resnični svet. Bil je Jure. Kdaj sem mu dala svojo številko? Palec sem držala nad tipko, a je nisem mogla pritisniti. Verjetno se mu gabim. Tipko sem končno pritisnila in na ekranu se je izpisalo: »Sej prideš na nastop ane?«

Usnjeno jakno sem še bolj ovila okoli sebe. Pokadila sem že drugo cigareto, Jureta pa še kar ni bilo na spregled. Ogorek sem vrgla na tla in ga pohodila ter se napotila nazaj v klub. Jure in njegov band so postali precej slavni, zato je bil klub podoben mravljišču. V visokih petah sem komaj hodila, zanašal pa me je tudi alkohol, ki se je pretakal po mojem želodcu. Spet sem preveč spila. Prerivala sem se skozi gručo ljudi, ki so se nemoteno zibali na plesišču in se približevala VIP sobi, kjer je bil najverjetneje Jure. Zadnje dve leti je moje življenje potekalo po ustaljeni poti, ki se je vila med faksom, bazenom in klubom, v katerem je nastopal Jure. Alkohol in zabave so postale del mojega vsakdana. Trener in Sabina sta mi neprestano očitala, da ne razmišljam s trezno glavo. Obnašala sta se kot, da sem odvisna. Odneham lahko kadar koli mi srce poželi.

Jureta sem našla na kavču v VIP sobi. Na mizici sta stali dve prazni pločevinki piva, tretjo pa je stiskal v roki. Cigaretni dim je sobico popolnoma zadimil, zato sem odprla majhno okence. Naslonila sem se na polico ter nočnem hladu dovolila, da mi zbistri glavo. Jure se je

primajal zraven mene in tudi sam pogledal skozi okno. Vsaj hodi lahko, sem si mislila. Nekaj časa sva ostala tam in poslušala zvoke spečega mesta. »Dobr nastop,« sem ga pohvalila, on pa mi je v odgovor samo zabrundal. Zazrla sem se v luno. Jure se je prestopil in ravnodušno rekel: »Med nama je konec.«

Jureta sem pustila v klubu. Naj gre k vragu. Objokana in razburjena sem se usedla v taksi, taksistu dala svoj naslov ter se pogreznila na zadnji sedež. Taksist me je z zanimanjem ogledoval v vzratnem ogledalu, a ni spregovoril. Naj gleda. Naj vsi gledajo. Kako si drzne? Brez razloga ali opravičila? Lahko bi bil hvaležen, da sem dve leti zdržala s pijancem, kot je on. Kdo drug ga bo prenašal? V grlu se mi je naredil cmok, z njim pa so prišle tudi solze. Iz mene se je izvil pridušen izdihljaj, voznik pa je spet pogledal nazaj. Zakaj bi me po dveh letih pustil? Zanj sem žrtvovala treninge, prijatelje in faks, on pa me je pustil, kot da sem nepomembna. Še več solz je oblilo moja lica. Vse sem želela pozabiti in pobegniti daleč stran, kjer se ni nič od tega zgodilo, nekam kjer ni žalosti ali skrbi. Taksistu sem naročila, naj mi ustavi pred bencinsko. Kot da bi bila na avtopilotu, sem vstopila in se napotila proti oddelku s pijačo. Pogledala sem v vrata hladilnika in zagledala svoj odsev. Oči sem imela zatečene in rdeče, razmazana maskara pa se mi je lila po licih. Izgledala sem kot moja mama. To spoznanje me je prikovalo na tla. Bili sva enaki zgubi. Nekaj časa sem še ogledovala moj pomilovanja vreden obraz, nato pa sem odprla hladilnik ter pograbila prvo steklenico, ki mi je prišla pod roke.

Naslednji dve leti sem preživela v transu. Faks sem pustila in si kupila zanikrno stanovanje na obrobju mesta. Vseeno mi je bilo, če se je po stenah pasla plesen ali pa, da je bila soseska nevarna. Tako ali tako sem tja hodila samo spat. Pred monotonim življenjem, ki se je vrtelo med službo, barom in trgovino in svojim obupom, sem pobegnila z vedno več pijače. Gore steklenic so počasi rasle v kotu kuhinje. Svoje ostudne navade sem se sramovala, zato sem jih le redko vrgla stran. Sabina mi je želela pomagati, a je tudi ona po letu dni obupala nad menoj. Ne morem je kriviti. Okusa alkohola še vedno nisem prenesla, ob pekočem občutku v mojem grlu sem skoraj bruhala. A sem vseeno pila. Vedela sem, da je narobe. Moje telo je počasi propadalo, a sem vseeno pila. Denarja ni bilo na pretek, zato sem namesto hrane pogosto kupila steklenico ali dve. Vse to sem vedela, a se nisem želelaboljšati. Nisem se moglaboljšati.

Te misli so me spremljale, ko sem hodila proti trgovini na koncu ulice. Na steni zgradbe je bil letak z mojo nekdanjo sotekmovalko. Osvojila je prvo mesto na državnem tekmovanju. V želodcu me je stisnilo, pogled sem uprla drugam, roke pa še globlje porinila v žep, saj so se mi še bolj zatresle. Vse sem uničila. Sklonila sem glavo, da mimoidoči ne bi videli mojih rdečih oči, hrbet mi je oblival pot. Predvčerajšnjim sem zbolela, doma pa mi je zmanjkalo pijače. To je bilo prvič po treh letih, da cel dan nisem nič spila. Danes nisem več zdržala. Vseeno mi je bilo, kaj bom kupila. Samo, da se bo tresavica končala. V trgovino sem praktično udrla in se zadrževala, da ne stečem do pijač. Ženska, ki je kupovala vino, se mi je zdela znana, a mi je bilo takrat vseeno. Že sem želela pograbit steklenico, nakar sem zaslišala svoje ime. Bila je tista ženska. Ozrla sem se proti njej, a sem to takoj obžalovala. Bila je Sabina. Oblečen je imela fin zimski plašč, ki ji je segal do kolen. Njeni lepi rjavi škornji so se ujemali s pasom, dišala je po vanilji. Vino, ki ga je izbrala, je bilo vsaj trikrat kvalitetnejše od moje običajne izbire. V želodcu me je spet stisnilo. Sem res lahko padla tako nizko? Strah me jo je bilo pogledati v oči, ker sem vedela, da bom v njih našla prezir. Naenkrat sem okoli sebe sem začutila njene roke. Objela me je tako močno kot, da bi se bala, da ji bom kam pobegnila.

»Umazala ti bom plašč,« sem rekla, Sabina pa me je stisnila še močneje. Solz, ki so se mi nabrale v kotičkih oči, nisem mogla zadržati, tudi če bi jih želela.

Svet sem spet videla v barvah. S Sabino sva se peljali k mojemu očetu. Pašniki, na katerih se je pridno pasla živina, in reka, ki se je vila ob cesti, sta bila lep oddih od mesta. Poletni dan je bil res prekrasen. Sonce se je po tednih vročine utrudilo in naju je zdaj prijetno grelo. Na radiju se je predvajal Plavi orkestar, midve pa sva glasno prepevali. V vasi sva se ustavili v trgovini in si kupili sladoled, nato pa pot do očetove hiše nadaljevali peš. Sabina mi je rešila življenje. Po najinem srečanju v trgovini me je praktično zvlekla na terapijo. To je bil zgolj začetek mojega dolgega in neznosnega pobega iz krempljev odvisnosti, a je bil ves trud, ki sem ga vložila v zdravljenje, vreden za življenje, katerega zdaj živim. Tisto greznico v Ljubljani sem prodala ter se začasno preselila k Sabini. Spet sem hodila na predavanja. Moja profesionalna športna kariera je bila končana, a sem rekreacijsko še vedno hodila na bazen. Mrzla voda je vse stiske, ki sem jih prestajala na začetku zdravljenja, odplaknila. Kljub vsemu pa sem se kdaj še vedno spopadala s tistim glaskom v moji glavi, ki mi je prigovarjal, da en požirek ne more škoditi. Najglasnejši je bil, ko sem šla sama v trgovino. Nekoč sem se mu predala in kupila steklenico, a je na koncu nisem odprla. Ta nagnjenja in spodrsaljaji so me sprva strašili, a sem se naučila, da jih moram sprejeti in jih imeti za motivacijo, da svojo borbo nadaljujem.

Sabina me je pustila, da grem k očetu sama. Oče je sedel na vrtu in pil mrzel kozarec piva. Moj pogled je odjadral h kozarcu, a sem se skušnjavi uprla. Oče mojega prihoda ni pričakoval, zato se me je ustrašil, ko sem ga pobožala po glavi. Najin odnos se je izredno spremenil, od kar je mama umrla. Njena jetra niso več prenesla vse pijače. Z očetom sva se temu pogovoru na daleč izogibala, a sem vedela, da se za njeno smrt krivi. Kljub temu da je njun zakon propadel, jo je oče še vedno strašno ljubil. Ni je želel gledati, kako je slonela na stolu s steklenico v roki in je raje vse dneve preživel bog ve kje. Danes nisem tukaj, ker bi želela z njim razglablјati, ali je ravnal prav ali narobe, pač pa, da mu dam ogrlico, ki mi jo je mama dala v otroštvu. Mislim, da jo on potrebuje bolj kot jaz.

Usedla sem se na stol, ki je stal nasproti njega. Iz žepa sem povlekla škatlico, v kateri je bila ogrlica in mu jo predala. Radovedno je opazoval majhno škatlico ter jo odprl. Ogrlico je previdno vzel ven ter si ogledal sličico, ki sem jo priložila ogrlici. Na sliki sta bila on, mama in desetletna jaz. V očeh so se mu nabrale solze, ki jih je hitro obrisal s hrbtno stranjo dlani. Vstala sem s stola in ga objela. »Jaz ti oprostim,« sem mu rekla ter dodala »in ona tudi.« Oče me je še močneje privil k sebi. S temi besedami nisem oprostila le očetu, ampak tudi sebi.

Avtor: Zala Gregori Okulić, 2. a,
Gimnazija Franceta Prešerna Kranj
Mentorica: Irena Rakovec Žumer